

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 21/10/2026 11:27
Sayı: E-120.07.03-1967407

Sayı : E-54045643-610-27121120
Konu : Soru Önergeleri (7/47250)

7/47250 GK8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1907461 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın İbrahim AKIN'a ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/47250 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/47250) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8FC5899B-A522-4AE8-A39F-6517ADFCC321

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr
KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY
Mühendis
Telefon No: (312) 258 82 30

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İBRAHİM AKIN'A AİT 7/47250 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

2026 yılında tarımsal desteklemeler için 168 milyar TL kaynak ayrılmıştır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilmektedir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlanması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından veya bu kuruluşlarla ortaklaşa yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen yağlık ayçiçeği tohumu ile üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Soya (Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine-STKD ilave olarak), patates (STKD'ye ilave olarak) ve mısırdaki ise hem kamu hem de özel sektör tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilmiş çeşitlerin yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohumlarını kullanarak üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilmektedir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilmektedir.

Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilmektedir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenmektedir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenmektedir.

Verim ve kaliteyi artırmak için üretimi geliştirme destekleri kapsamında; sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilmektedir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, patates siğili desteği, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği (Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında), bitkisel üretim sigortası, hasar fazlası, çay budama tazminatı ve masrafları destekleri de devam etmektedir.

11781 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile bitkisel üretimde; 2026 üretim yılı için daha önce dekara 310 TL olarak belirlenen destek katsayı değeri 367 TL olarak güncellenmiştir. Böylece 2025 üretim yılında 244 TL olan bu değer yüzde 50,4 artırılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2026 yılı üretimleri için kayısı üreticilerine alan bazlı olarak, temel destek kapsamında 367 TL/da, Üretimi Geliştirme Desteği kapsamında ise Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım desteği ile 1.835/734 TL/da, Organomineral Gübre Kullanım Desteği ile 117,44 TL/da ödenecektir.

Akaryakıt fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların üretici maliyetlerine yansımaları azaltmak amacıyla 12.08.2026 tarihli ve 11606 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile motorinde ÖTV tutarı 13-31 Ağustos 2026 tarihleri arasında uygulanmamış olup devam eden süreçte ise kademeli bir geçiş takvimi belirlenmiştir.

8038 sayılı “Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Karar” ile 8039 sayılı “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar” 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda sağlanması amacıyla, 2024-2026 yılları için yayımlanan 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ile Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2024/15) kapsamında; üreticilerimiz Ziraat Bankası, Ziraat Katılım Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden “Meyve Yetiştiriciliği ve Bağcılık” konusunda %75-100 aralığında faiz/kar payı destekli 40 milyon TL üst limite kadar yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL’ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL’nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL’ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir. Bu kapsamdaki işletme kredi/finansmanlarının belirli bir kısmı aynı olarak tahsis edilmekte, bu tutar akaryakıt, gübre, tohum, fide, ilaç, veterinerlik hizmeti, yem, aşı ve benzeri tarımsal girdilerin alımına yönelik kullanılmaktadır.

2025-2027 Bitkisel Üretim Destekleri kapsamında; kuru kayısı ürününe, 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza edilmesi halinde Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75’i oranında kira desteği verilmektedir.

Hazine faiz/kar payı destekli tarımsal krediler kapsamında ise Ziraat Katılım Bankası ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. tarafından “lisanslı depoculuk yatırımları” konusunda %50 faiz/kâr payı oranında 150 milyon TL üst limite kadar faiz/kâr payı desteği ile yatırım kredi/finansmanı kullanılmaktadır.

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri, 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu çerçevesinde üreticilerin ekonomik menfaatlerini korumak ve tarımsal girdileri en uygun şartlarda temin etmek amacıyla kooperatifler, bölge birlikleri, merkez birliği ve iştirak şirketlerinden oluşmaktadır. Tüm iş ve işlemler, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 1581 sayılı Kanun ve ilgili iç mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmekte, denetlenmekte ve mevzuatın izin verdiği bilgiler şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri şirketlerinden “Halka Açıklık” statüsünde bulunanlar Sermaye Piyasası mevzuatı çerçevesinde gerekli açıklamaları yapmaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)’nin ana görevi; yurtdışı hububat ve bakliyat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini, tüketici halkı aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak ve gerektiğinde Cumhurbaşkanlığı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Kararı ile hububat ve bakliyat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmek, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işlettir.

2026 yılı için hâlihazırda TMO'nun kuru kayısı ile ilgili bir görevi bulunmamaktadır.

Malatya ilinde 17.09.2020 tarihinde faaliyete geçen 5.000 ton kapasiteli lisanslı kuru kayısı deposu yöredeki üreticilere hizmet vermeye devam etmektedir.

Kayısı üreticileri, ürünlerini lisanslı depoya teslim ederek uygun koşullarda muhafaza edebilmekte; hasat döneminde ürünlerini hemen satmak zorunda kalmadan piyasa koşullarını takip edebilmekte ve uygun fiyat oluştuğunda elektronik ürün senetlerini (ELÜS) Türkiye Ürün İhtisas Borsası üzerinden satabilmektedir.

Ürünlerini lisanslı depolarda muhafaza eden üreticiler, Bakanlığımızca sağlanan depo kira desteğinden yararlanmakta; ELÜS yoluyla gerçekleştirdikleri satışlarda zirai stopaj, gelir ve kurumlar vergisi, KDV ile SGK prim kesintisi muafiyetlerinden faydalanmaktadır. Ayrıca üreticilerimiz, ürünleri karşılığında oluşturulan ELÜS'leri teminat göstererek faiz destekli kredi kullanabilmektedir.